

הַלְבוֹת עֲבוּדָה זָרָה פֶּרֶק ז

א. מִצְוֹת עֲשֵׂה הֵינּוּ לֹאֲבֹד עֲבוּדָה זָרָה, וּמִשְׁמָשִׁיָּהּ, וְכָל הַנֶּעֱשֶׂה בַשְּׁבִילָהּ שֶׁנֶּאֱמַר "אֲבֹד תֹּאבְדוֹן אֶת-כָּל-הַמְּקֻמוֹת . . ." (דברים יב, ב), וְנֶאֱמַר "כִּי-אִם-כֹּה תַעֲשׂוּ, לָהֶם מִזְבַּחַתֵּיהֶם תִּתְּצוּ . . ." (דברים ז, ה).

ב. וּבָאָרֶץ יִשְׂרָאֵל, מִצְוָה לְרַדֵּף אַחֲרֶיהָ עַד שֶׁנֶּאֱבֹד אוֹתָהּ מִכָּל אֲרָצָנוּ; אֲבָל בַּחוּצָה לָאָרֶץ, אֵין אָנוּ מִצְוִין לְרַדֵּף אַחֲרֶיהָ, אֲלֹא כָּל מְקוֹם שֶׁנִּכְבַּשׁ אוֹתוֹ, נֶאֱבֹד כָּל עֲבוּדָה זָרָה שָׁבוּ: שֶׁנֶּאֱמַר "וְאֲבַדְתֶּם אֶת-שָׁמַם, מִן-הַמְּקוֹם הַהוּא" (דברים יב, ג) בָּאָרֶץ יִשְׂרָאֵל, אֵתָּה מִצְוָה לְרַדֵּף אַחֲרֶיהֶם, וְאֵין אֵתָּה מִצְוָה לְרַדֵּף אַחֲרֵיהֶם, בַּחוּצָה לָאָרֶץ.

ג. עֲבוּדָה זָרָה עֲצָמָה, וּמִשְׁמָשִׁיָּהּ, וְתִקְרַבַּת שָׁלָה, וְכָל הַנֶּעֱשֶׂה בַשְּׁבִילָהּ אֲסוּר בַּהֲנָאָה, שֶׁנֶּאֱמַר "וְלֹא-תִבִּיא תוֹעֵבָה אֶל-בֵּיתְךָ" (דברים ז, כו). וְכָל הַנִּהְנֶה בְּאֶחָד מִכָּל אֵלֹו, לֹוּקָה שְׁתֵּים אַחַת מִשּׁוֹם "וְלֹא-תִבִּיא תוֹעֵבָה אֶל-בֵּיתְךָ", וְאַחַת מִשּׁוֹם "וְלֹא-יִדְבַּק בְּיָדְךָ מְאוּמָה, מִן-הַחֶרֶם" (דברים יג, יח).

ד. בַּהֲמָה שֶׁהִקְרִיבוּהָ לְעֲבוּדָה זָרָה, כָּלָה אֲסוּרָה: אִפְלוּ פִּרְשָׁהּ, וְעֲצָמוֹתֶיהָ, וְקִרְנֶיהָ, וְטַלְפֶּיהָ, וְעוֹרָהּ הַכָּל אֲסוּר בַּהֲנָאָה. לְפִיכָךְ אִם הָיָה בַּעוֹר סִימָן שֶׁיּוֹדַע בּוֹ שֶׁזֶה הָעוֹר תִּקְרַבַּת עֲבוּדָה זָרָה הוּא, כְּגוֹן שֶׁהָיוּ עוֹשִׂין שְׁקוּרָעִין קָרַע עָגוּל כְּנָגַד הֵלֶב וּמוֹצִיאִין הֵלֶב הָרִי כָּל אוֹתָן הָעוֹרוֹת שֶׁהֵן כָּךְ, אֲסוּרִין בַּהֲנָאָה; וְכֵן כָּל כִּיּוּצָא בְּזֶה.

ה. מֵה בֵּין עֲבוּדָה זָרָה שְׁלֵגוּי, לְעֲבוּדָה זָרָה שְׁלִישְׂרָאֵל עֲבוּדָה זָרָה שְׁלֵגוּי, אֲסוּרָה בַּהֲנָאָה מִיד, שֶׁנֶּאֱמַר "פְּסִילִי אֱלֹהֵיהֶם, תִּשְׂרֹפוּן בָּאֵשׁ" (דברים ז, כה), מִשְׁפָּסְלוֹ נַעֲשֶׂה לוֹ אֱלֹוֹה; וְשְׁלִישְׂרָאֵל, אֵינָהּ אֲסוּרָה בַּהֲנָאָה עַד שֶׁתַּעֲבֹד, שֶׁנֶּאֱמַר "וְשֵׁם בְּסֻתְּךָ" (דברים כז, טו), עַד שֶׁיַּעֲשֶׂה לָּהּ דְּבָרִים שֶׁבִּסְתֵּר שֶׁהֵן עֲבוּדָתָהּ. וּמִשְׁמָשִׁי עֲבוּדָה זָרָה, בֵּין שְׁלֵגוּי בֵּין שְׁלִישְׂרָאֵל אֵינֶן אֲסוּרִין, עַד שֶׁיִּשְׁתַּמְשׂוּ בָּהֶן לְעֲבוּדָה זָרָה.

ו. הָעוֹשֶׂה עֲבוּדָה זָרָה לְאַחֲרִים אֵף עַל פִּי שֶׁהוּא לֹוּקָה, שְׁכָרוֹ מִתֵּר, וְאִפְלוּ עֲשֵׂה אוֹתָהּ לִגּוּי, שֶׁהִיא אֲסוּרָה מִיד: מִפְּנֵי שֶׁאֵינָהּ נֶאֱסָרַת, עַד שֶׁתִּגְמַר; וּמִכּוּשׁ הָאֲחֵרוֹן שֶׁגּוֹמְרָהּ, אֵין בּוֹ שׁוּוֹה פְּרוּטָה.

ז. הַלּוֹקֵחַ גְּרוּטָאוֹת מִן הַגּוֹיִים, וּמִצָּא בָּהֶן עֲבוּדָה זָרָה אִם נָתַן מַעוֹת וְלֹא מִשָּׁךְ, יִחְזִירָן לִגּוּי; וְכֵן אִם מִשָּׁךְ וְלֹא נָתַן מַעוֹת, אֵף עַל פִּי שֶׁמִּשְׁכָּה בְּגוֹי קוֹנָה, כְּמִקַּח טַעוֹת הוּא; מִשָּׁךְ וְנָתַן מַעוֹת, יוֹלִיכֶם לַיָּם הַמֶּלֶח. וְכֵן גַּר וְגוֹי שֶׁיִּרְשׁוּ אֶת אֲבִיהֶם גּוֹי יָכוֹל הוּא הָגֵר לִזְמַר לִגּוּי טַל אֵתָּה עֲבוּדָה זָרָה וְאֵנִי מַעוֹת, אֵתָּה יֵין נֶסֶךְ וְאֵנִי פְרוּת; וְאִם מִשְׁבָּאוֹ לְרִשּׁוֹת הָגֵר, אֲסוּר.

ח. צוּרוֹת שֶׁעָשׂוּ אוֹתָן גּוֹיִים לְנוֹאִי, מִתְרִין בַּהֲנָאָה; וְצוּרוֹת שֶׁעָשׂוּ אוֹתָן לְעֲבוּדָה זָרָה, אֲסוּרִין. כִּיּוּצָד: כָּל הַצּוּרוֹת הַנִּמְצָאוֹת בַּכְּפָרִים אֲסוּרִין בַּהֲנָאָה, מִפְּנֵי שֶׁחֲזַקְתָּן שֶׁהֵן עֲשׂוּיִין לְעֲבוּדָה זָרָה. וְהַנִּמְצָאוֹת בַּמְּדִינָה אִם הָיוּ עוֹמְדִין עַל פֶּתַח הַמְּדִינָה, וְהָיָה בְּיַד הַצּוּרָה צוּרַת מְקַל אוֹ צִפּוֹר אוֹ כְּדוּר אוֹ סִיף אוֹ עֲטָרָה וְטַבַּעַת חֲזַקְתּוֹ שֶׁהוּא לְעֲבוּדָה זָרָה, וְאֲסוּר בַּהֲנָאָה; וְאִם לֹאוֹ הָרִי הוּא בְּחֲזַקַּת לְנוֹאִי, וּמִתֵּר.

ט. צִלְמִים הַנִּמְצָאִים מְשֻׁלָּכִים בַּשּׁוּקִים אוּ בַתּוֹךְ הַגְּרוּטָאוֹת, הָרִי אֵלּוּ מִתְרִין; וְאֵין צְרִיךְ לֹאמֹר, שְׁבָרִי צִלְמִים. אֲבָל הַמוֹצֵא יָד עֲבוּדָה זָרָה אוּ רִגְלָהּ אוּ אֲבֵר מֵאֲבֵרֶיהָ מְשֻׁלָּךְ, הָרִי זֶה אֲסוּר בַּהֲנָאָה הוֹאִיל וַיֵּדַע בּוֹדָאֵי שְׁזֶה הָאֲבֵר מִן הַצּוּרָה הַנֶּעֱבֶדֶת, הָרִי הִיא בְּאֲסוּרָה, עַד שֶׁיִּדְעֵה לּוֹ, שֶׁבִטְלוּהָ הַגּוֹיִים.

י. הַמוֹצֵא פָלִים וְעֲלִיָּהֶן צוּרַת חֲמָה וּלְבִנָּה וְדִרְקוֹן אִם הָיוּ כָּלִי כֶסֶף וְזָהָב אוּ בַגְּדֵי שָׁנִי, אוּ שֶׁהָיוּ חֲקוּקִין עַל הַנְּזָמִים וְעַל הַטְּבָעוֹת הָרִי אֵלּוּ אֲסוּרִין; וְעַל שָׂאֵר הַפָּלִים מִתְרִין, מִפְּנֵי שֶׁחֲזַקְתָּן לְנוֹאֵי. וְכֵן שָׂאֵר הַצּוּרֹת הַנִּמְצָאוֹת עַל כָּל הַפָּלִים, חֲזַקְתָּן לְנוֹאֵי וּמִתְרִין.

יא. עֲבוּדָה זָרָה, וּמִשְׁמָשִׁיָּהּ, וְכָל הַתְּקַרְבָּת שְׁלָהּ אוּסְרִין בְּכָל שָׁהֵן. פִּיּוּצָד: עֲבוּדָה זָרָה שֶׁנִּתְעַרְבָּה בַּצּוּרֹת שְׁלֵנוֹאֵי, אִפְּלוּ אַחַת בְּכַמָּה אֲלָפִים יוּלִיךְ הַכָּל לָיִם הַמָּלַח; וְכֵן אִם נִתְעַרַב כּוֹס שְׁלֵעֲבוּדָה זָרָה בְּכַמָּה כּוֹסוֹת, אוּ חֲתֻכָּה מִן הַבָּשָׂר שֶׁנִּכְנַס לְבֵיתָהּ בְּכַמָּה חֲתֻכּוֹת יוּלִיךְ הַכָּל לָיִם הַמָּלַח; וְכֵן עוֹר לְבוֹב שֶׁנִּתְעַרַב בְּכַמָּה עוֹרוֹת, הַכָּל אֲסוּר בַּהֲנָאָה.

יב. עֶבֶר וּמִכָּר עֲבוּדָה זָרָה, אוּ אֶחָד מִמִּשְׁמָשִׁיָּהּ, אוּ תְקַרְבָּת שְׁלָהּ הָרִי הַדְּמִים אֲסוּרִין בַּהֲנָאָה; וְאוּסְרִין בְּכָל שָׁהֵן כַּעֲבוּדָה זָרָה, שֶׁנֶּאֱמַר "וְהָיִיתָ חֵרֶם כְּמֵהוּ" (דְּבָרִים ז, כו): כָּל שֶׁאַתָּה מֵבִיא מִעֲבוּדָה זָרָה, וּמִכָּל מִשְׁמָשִׁיָּהּ וְתְקַרְבָּתָהּ הָרִי הוּא כְּמוֹהָ. עֲבוּדָה זָרָה אוּ אֲשֶׁרָה שֶׁנִּשְׁרָפָה, אִפְּרָה אֲסוּר בַּהֲנָאָה; וּגְחָלֹת שְׁלֵעֲבוּדָה זָרָה, אֲסוּרָה. וְהַשְׁלָהֶבֶת מִתְרַת, מִפְּנֵי שֶׁאֵין בָּהּ מִמֶּשֶׁ.

יג. סֶפֶק עֲבוּדָה זָרָה, אֲסוּר; וּסֶפֶק סִפְקָהּ, מִתֵּר. פִּיּוּצָד: כּוֹס שְׁלֵעֲבוּדָה זָרָה שֶׁנִּפְּלָ בְּאוֹצָר מְלֵא כּוֹסוֹת כֶּלֶן אֲסוּרוֹת, מִפְּנֵי שֶׁעֲבוּדָה זָרָה וְכָל מִשְׁמָשִׁיָּהּ אוּסְרִין בְּכָל שָׁהֵן; פֶּרֶשׁ כּוֹס אֶחָד מִן הַתְּעַרְבָּת, וְנִפְּלָ לְכוֹסוֹת שְׁנָיִם הָרִי אֵלּוּ מִתְרִין.

יד. טְבַעַת שְׁלֵעֲבוּדָה זָרָה שֶׁנִּתְעַרְבָּה בְּמֵאָה טְבָעוֹת, וְנִפְּלוּ שְׁתֵּים מֵהֶן לָיִם הַגְּדוֹל הִתְרוּ כֶּלֶן, שֶׁאֵנִי אוֹמֵר אוֹתָהּ הַטְּבַעַת הִיָּתָה בְּכָלֵל הַשְּׁתֵּים שֶׁנִּפְּלוּ. נִתְעַרְבָּה בְּמֵאָה וְנִחְלָקוּ, אַרְבָּעִים לְמָקוֹם אֶחָד וְשְׁשִׁים לְמָקוֹם אֲחֵר, וְנִפְּלוּ הָאֲרָבָעִים כֶּלֶן לְטְבָעוֹת אַחֲרוֹת כֶּלֶן מִתְרוֹת, שֶׁאֵנִי אוֹמֵר אוֹתָהּ הַטְּבַעַת הָאֲסוּרָה בָּרַב הִיא; נִפְּלוּ הַשְּׁשִׁים לְטְבָעוֹת אַחֲרוֹת, כֶּלֶן אֲסוּרוֹת.

טו. הָאֲשֶׁרָה בֵּין שְׁהִיָּתָה נֶעֱבֶדֶת, בֵּין שְׁהִיָּתָה עֲבוּדָה זָרָה מִנַּחַת תַּחְתִּיָּהּ אֲסוּר לִישֵׁב בְּצֵל קוֹמָתָהּ, וּמִתֵּר לִישֵׁב בְּצֵל הַשְּׂרִיגִים וְהַעֲלִים שְׁלָהּ. וְאִם יֵשׁ לוֹ דֶּרֶךְ אַחֲרֵת, אֲסוּר לוֹ לַעֲבֹר תַּחְתִּיָּהּ; וְאִם אֵין שָׁם דֶּרֶךְ אַחֲרֵת, עוֹבֵר תַּחְתִּיָּהּ כִּשְׁהוּא רֶץ.

טז. אֶפְרוּחִין שֶׁקִּנְנוּ בָּהּ, וְאֵינָן צְרִיכִין לְאֲמֹן מִתְרִין; וְהַפִּיּוּצִים וְהָאֶפְרוּחִין שֶׁצְרִיכִין לְאֲמֹן אֲסוּרִין, שֶׁהָרִי הָאֲשֶׁרָה כְּמוֹ בָּסִיס לָהֶן. וְהֵקֵן עֲצָמָה שֶׁבְּרָאָשָׁהּ מִתֵּר, מִפְּנֵי שֶׁהָעוֹף מֵבִיא עֲצָיו מִמָּקוֹם אֲחֵר.

יז. נָטַל מִמֶּנָּה עֲצִים, אֲסוּרִין בַּהֲנָאָה. הִסִּיק בָּהֶן אֶת הַתְּנוּרָה יוֹצֵן, וְאַחֵר כֶּךָ יִסִּיק בְּעֲצִים שְׁלֵהֶתֵר וְיֹאפֶה בּוֹ. אִפְּהָ בּוֹ אֶת הַפֶּת, וְלֹא צִנְנוּ הַפֶּת אֲסוּרָה בַּהֲנָאָה. נִתְעַרְבָּה בְּאַחֲרוֹת יוּלִיךְ דְּמֵי אוֹתָהּ הַפֶּת לָיִם הַמָּלַח, כְּדִי שֶׁלֹּא יִהְיֶה בָּהּ; וְשָׂאֵר הַפְּכָרוֹת מִתְרִין.

יח. נָטַל מִמֶּנָּה כְּדָכַד וְאַרְגָּ בּוֹ אֶת הַבְּגָד, אֲסוּר בַּהֲנָאָה; נִתְעַרַב

בבגדים אחרים, יוליך דמי אותו הבגד לים המלח, ושאר הבגדים מתרין.

יט. ומתר לטע תחתיה ירקות בין בימות החמה שהן צריכין לצל, בין בימות הגשמים: מפני שצל האשרה שהוא אסור עם הקרקע שאינה נאסרת, גורמין לירקות אלו לצמח; וכל שדבר אסור ודבר מתר גורמין לו, הרי זה מתר בכל מקום.

כ. לפיכך שדה שזבלה בזבל עבודה זרה, מתר לזרע אותה; ופרה שפטמה בכרשיני עבודה זרה, תאכל. וכן כל כיוצא בזה.

כא. בשר או יין או פרות שהכינם להקריבן לעבודה זרה לא נאסרו בהנאה אף על פי שהכניסו אותם לבית עבודה זרה, עד שיקריבום לפניו; הקריבום לפני עבודה זרה, נעשו תקרבת, ואף על פי שחזרו והוציאום, הרי אלו אסורין לעולם. וכל הנמצא בבית עבודה זרה, אפלו מים ומלח אסור בהנאה מן התורה; והאוכל ממנו כל שהוא, לוקה.

כב. המוצא כסות וכלים ומעות בראש עבודה זרה אם מצאן דרך בזיון, הרי אלו מתרין; ואם מצאן דרך כבוד, הרי אלו אסורין. כיצד: מצא כיס מעות תלוי בצוארו, וכסות מקפלת ומנחת על ראשו, כלי כפוי על ראשו הרי זה מתר, מפני שהוא דרך בזיון; וכן כל כיוצא בזה. מצא בראשו דבר שפיוצא בו קרב לגבי המזבח, הרי זה אסור.

כג. במה דברים אמורים, בזמן שמצאן חוץ למקום עבודתו; אבל אם מצאן בפנים בין דרך כבוד בין דרך בזיון, בין דבר הראוי למזבח בין דבר שאינו ראוי כל הנמצא בפנים אסור, אפלו מים ומלח. ופעור ומרקלים כל הנמצא עמהן בין בפנים בין בחוץ, אסור בהנאה. וכן אבני מרקלים כל אבן הנראית שהיא עמו, אסורה בהנאה.

כד. עבודה זרה שהיה לה מרחץ או גנה נהנין בהן שלא בטובה, ואין נהנין בהן בטובה. היה לה ולאחרים נהנין בהן ואפלו בטובת הפומרין, ובלבד שלא יתן שכר.

כה. מרחץ שיש בה עבודה זרה מתר לרחץ בה, מפני שהיא נעשית שם לנואי לא לעבודה: שנאמר "אלהיהם" (דברים ז, כה; דברים יב, ג) בזמן שנוהגין בהן מנהג אלהות, ולא בזמן שמבזין אותן, כגון זו שהיא עומדת על הביב, והכל משתינין בפניה. ואם היתה דרך עבודתה בכף, אסור לכנס בו.

כו. ספין שלעבודה זרה ששחט בה הרי זה מתר, מפני שהוא מקלקל; ואם היתה בהמה מסכנת הרי זו אסורה, מפני שהוא מתקן והרי זה התקון מהנאת משמשי עבודה זרה. וכן אסור לחתך בה בשר, מפני שהוא מתקן; ואם חתך דרך הפסד והשחתה, מתר.